

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/161/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119273421
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Anderlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:6119273421.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Anderlovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Jozefa Šuleka v spore žalobcu X. V. L., s.r.o., so sídlom v F., T. 5, K. XX XXX XXX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou M. V., s.r.o., so sídlom v F., T. 5, proti žalovanému K.. T. F., nar. X.X.XXXX, bytom F., M. C. XXX/XX, o zaplatenie 5.044,94 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 04.septembra 2019, č. k. 5Csp/60/2019-131 takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zamietol žalobu o zaplatenie 5.044,94 eur s príslušenstvom. Výrokom II. žalovanému voči žalobcovi nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou podanou proti žalovanému domáhal zaplatenia sumy 5.044,94 eur spolu s 5% ročným úrokom z omeškania od 18.12.2018 do zaplatenia a náhrady trov konania. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že právny predchodca žalobcu - spoločnosť L., a.s., uzavrel dňa 30.4.2013 so žalovaným ako fyzickou osobou zmluvu o splátkovom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie splátkového úveru zo strany právneho predchodcu žalobcu žalovanému na nadobudnutie, úpravu a údržbu nehnuteľností vo výške 73.000,- eur. Podľa zmluvy sa žalovaný zaviazal úver splácať v mesačných splátkach po 383,07 eur, počet splátok bol dohodnutý 276, úroková sadzba je uvedená ako fixná 5 rokov vo výške 5,39% ročne a po zohľadnení zľavy poskytnutej bankou 4,89% ročne, termín splatnosti splátok je k 26. dňu v mesiaci. Listom zo dňa 4.6.2015 právny predchodca žalobcu žalovaného vyzval na úhradu omeškanej sumy 1.649,35 eur do 15 dní od doručenia výzvy. Listom zo dňa 24.10.2016 právny predchodca žalobcu žalovanému oznámil, že ku dňu 24.10.2016 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, nakoľko nastal prípad porušenia v zmysle bodu 8.1. písm. a) Produktových obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery L. sporiteľne, a.s., a vyzval ho na zaplatenie sumy 77.119,10 eur do 15 dní. Žalovaný si oznámenie prevzal dňa 27.10.2016. Listom zo dňa 12.9.2018 právny predchodca žalobcu žalovaného vyzval na zaplatenie dlžnej sumy 20.762,10 eur. Dňa 17.12.2018 došlo medzi L. L., a.s., a žalobcom k uzavretiu zmluvy o postúpení pohľadávok č. 1060/2018/CE, na základe ktorej došlo aj k postúpeniu pohľadávky voči žalovanému. O tejto skutočnosti bol žalovaný upovedomený listom zo dňa 3.1.2019. Listom zo dňa 29.3.2019 žalobca žalovaného vyzval k úhrade dlžnej sumy vo výške 20.835,28 eur vyčíslennej k uvedenému dátumu, a to do 5.4.2019. Z vyjadrenia žalobcu doručeného súdu dňa 28.8.2019 súd zistil, že zo strany žalovaného bola celkovo uhradená suma 78.525,68 eur s tým, že na istinu bola započítaná suma 67.955,06 eur, na poplatky suma 927,49 eur, na riadny úrok suma 9.486,56 eur a na úrok z omeškania suma 156,57 eur. Právne vec súd posúdil podľa § 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka; § 1 ods. 3 písm. b), § 9 ods. 2 písm. j), y), § 24 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v znení platnom v čase uzavretia zmluvy. Po zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu nebola dôvodná. Súd mal za to, že na predmetnú úverovú zmluvu sa, vzhľadom na jej obsahové náležitosti, vzťahujú ustanovenia § 52 a nasl. ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách,

keďže právny predchodca žalobcu ako dodávateľ poskytol žalovanému, ktorý nekonal v rámci svojej podnikateľskej činnosti (teda v postavení spotrebiteľa), finančné prostriedky, ktoré sa žalovaný zaviazal splácať v splátkach. Hoci v zmysle § 1 ods. 3 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch predmetná zmluva nie je spotrebiteľským úverom, podľa § 24 ods. 1 citovaného zákona sa aj na túto zmluvu vzťahujú ustanovenia § 9 ods. 1 a 2 a tiež § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 73.000,- eur, ktorý mal žalovaný vrátiť v mesačných splátkach po 383,07 eur za podmienok vyššie uvedených. Vzhľadom k tomu, že podľa § 24 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch sa aj na predmetnú úverovú zmluvu vzťahujú niektoré ustanovenia tohto zákona (t.j. § 2, 3 a 4, § 9 ods. 1 a 2, § 6 až 8, § 11, 12, 14, 16, 17, 19, 23, 24 a 25), bolo potrebné skúmať, či uzavretá zmluva o úvere spĺňa obligatórne náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Súd zistil, že zmluva uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným neobsahuje údaj o RPMN a tiež údaj o priemernej hodnote RPMN. V súvislosti s uvedeným nedostatkom obligatórnej náležitosti zmluvy je potrebné zmluvu posudzovať podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. za bezúročnú a bez poplatkov. Žalobcovi (resp. jeho právnenému predchodcovi) v zmysle vyššie uvedených skutočností voči žalovanému vznikol nárok len na vrátenie poskytnutej istiny 73.000,- eur, nie na úrok a poplatky. Z dokazovania vyplynulo, že zo strany žalovaného bola žalobcovi, resp. jeho právnenému predchodcovi uhradená celkom suma 78.525,68 eur. Z toho vyplývalo, že žalovaný už žalobcovi svoj záväzok uhradil, dokonca uhradil aj sumu nad rámec toho, čo bol povinný. Žalobca už preto voči žalovanému nemal žiadnu pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 30.4.2013. Vzhľadom k všetkým uvedeným skutočnostiam súd žalobu žalobcu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (CSP). V konaní mal plný úspech žalovaný, preto mu vznikol voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania. Žalovanému však v konaní žiadne trovy nevznikli, preto súd rozhodol tak, že mu náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Mal za to, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na § 1 ods. 3 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého spotrebiteľským úverom nie je úver, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti. Uviedol, že zákon o spotrebiteľských úveroch obsahuje negatívny taxatívny výpočet zmlúv, o ktorých nemožno tvrdiť, že sú zmluvami o spotrebiteľskom úvere. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere nie je ani predmetná zmluva, ktorú uzavrel postupca so žalovaným, ako podľa žalobcu nesprávne uvádzal súd prvej inštancie v odôvodnení napádaného rozsudku. Okresný súd si zamenil dva pojmy, a to spotrebiteľský vzťah a spotrebiteľský úver. V konaní bolo z hľadiska ustálenej súdnej praxe podľa žalobcu nesporné, že zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovaným je v tomto prípade vzťahom spotrebiteľským, a to aj napriek tomu, že zmluva o úvere je definovaná v Obchodnom zákonníku. V žiadnom prípade však podľa žalobcu nešlo o spotrebiteľský úver, ktorý zadefinoval zákon o spotrebiteľských úveroch, nakoľko samotný zákon v citovanom ustanovení vylúčil z pojmu spotrebiteľský úver taký úver, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. M Cdo 4/2009. Z predmetnej zmluvy uzavretej medzi postupcom a žalovaným podľa žalobcu vyplývalo, že úver bol postupcom poskytnutý na bývanie a niet preto podľa žalobcu žiadnych logických pochybností o tom, že predmetný úver nie je spotrebiteľským úverom, pričom uvedené explicitne vyplýva zo zákona o spotrebiteľských úveroch. Na predmetný úver sa preto nemôžu aplikovať ustanovenia § 9 ani § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko predmetný úver poskytnutý na základe zmluvy bol samotným zákonom z pod svojej pôsobnosti vylúčený. Nemožno preto právne uzavrieť, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov, nakoľko citované paragrafové znenia sa na predmetnú zmluvu vôbec nevzťahujú a takýto postup by bol nezákonný (contra legem). Rovnako nesprávne podľa žalobcu súd použil ust. § 24 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko v predmetnom spore bolo nesporné, že postupcom - veriteľom bola L. L., a. s., ktorá je bankou v zmysle ust. § 2 ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov a nie je iným veriteľom podľa vyššie citovaného ustanovenia § 24 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko tento výslovne negatívne vymedzuje, že za iného veriteľa sa banka nepovažuje. Na základe vyššie uvedeného žalobca namietal, že nebolo možné stotožniť sa s odôvodnením súdu ohľadom použitia ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko ako je v samotnom zákone o spotrebiteľských úveroch výslovne uvedené nemožno v tomto prípade uplatniť tento zákon. Preto pokiaľ v zmluve absentuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, táto skutočnosť nespôsobuje, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Na základe uvedeného navrhoval, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle

ustanovenia § 388 CSP ho zmenil tak, že vyhovie žalobe v plnom rozsahu, resp. v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 Civilného sporového poriadku ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Žalobca zároveň uplatnil náhradu trov konania.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebný podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z nasledovných dôvodov:

5. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie aplikoval na predmetnú zmluvu o úvere zákon o spotrebiteľských úveroch, nakoľko bol toho názoru, že napriek tomu, že išlo o úver podľa § 1 ods. 3 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, tento sa v spojení s § 24 ods. 1 uvedeného zákona vzťahuje aj na predmetný úver, vrátane ustanovenia § 9 ods. 2. Následne súd prvej inštancie posúdil poskytnutý úver pre absenciu zákonných náležitostí vyžadovaných § 9 cit. zákona podľa § 11 ako bezúročný a bez poplatkov, pričom po zistení, že žalovaný svoj záväzok už žalobcovi uhradil, žalobu žalobcu ako neďôvodnú zamietol.

6. Odvolací súd považuje tento právny záver súdu prvej inštancie za nesprávny z nasledovných dôvodov:

7. Odvolací súd predovšetkým uvádza, že je povinnosťou žalobcu v súdnom konaní, aby preukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu, a to v danej veci platným postúpením pohľadávky. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je tiež imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 6. 2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

8. V danej veci na postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“) vo svojom ustanovení § 92 ods. 8 upravuje špeciálne podmienky platného postúpenia pohľadávky, ktorá úprava je voči všeobecnej úprave postúpenia pohľadávok podľa Občianskeho zákonníka vo vzťahu lex specialis. Ustanovenie § 525 Občianskeho zákonníka určuje, ktoré pohľadávky nemožno platne postúpiť, pričom postúpenie určitých pohľadávok môže byť zakázané špeciálnymi predpismi, prípadne postúpenie môže byť zákonom síce dovoľené, ale len za určených podmienok. Podľa názoru odvolacieho súdu ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách je práve takým ustanovením, ktoré upravuje ďalšie špeciálne podmienky (popri všeobecných v Občianskom zákonníku), za ktorých môže byť pohľadávka banky postúpená.

9. Predmetnú zmluvu o úvere uzatvoril právny predchodca žalobcu, banka L. L., a.s. (ďalej len „právny predchodca žalobcu“), so žalovaným. Z napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva, že by súd prvej inštancie skúmal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v predmetnom konaní vzhľadom na uvedené špeciálne ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách a v danom ustanovení upravené osobitné podmienky postúpenia pohľadávky banky.

10. Ďalej odvolací súd poukazuje na to, že v predmetnej zmluve, a to v časti druh úveru sa deklarovalo „úver na bývanie“. V časti zmluvy I., bode 2. bola uvedená podmienka poskytnutia úveru po splnení viacerých podmienok, o.i. uzatvorenie zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam tam špecifikovaným.

11. Podľa § 1 ods. 3 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy (30.04.2013) (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom nie je úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti.

12. Podľa § 24 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch na iných veriteľov a na zmluvy o úvere alebo pôžičke, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom a ktoré sú poskytované inými veriteľmi spotrebiteľom, sa

vzťahujú ustanovenia § 2, 3 a 4, § 6 až 8, § 9 ods. 1, 2, 9 a 10, § 11, 12, 14, 16, 17, 19, 23 a 25 a tohto paragrafu.128.

13. Žalobca v odvolaní namietal, že zákon o spotrebiteľských úveroch nie je možné aplikovať na predmetný vzťah založený medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným dňa 30.04.2013, nakoľko aplikácia uvedeného zákona v zmysle § 24 nie je možná, keď banka nie je tzv. iným veriteľom v zmysle § 2 písm. c) zákona o spotrebiteľských úveroch.

14. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že námietka žalobcu v tomto smere bola dôvodná, a teda zákon o spotrebiteľských úveroch sa nevzťahuje na predmetný právny vzťah sporových strán. Je tomu tak preto, že zákon o spotrebiteľských úveroch podľa § 1 ods. 1 upravuje konkrétne právne vzťahy súvisiace iba so spotrebiteľským úverom (práva a povinnosti súvisiace s jeho poskytovaním, náležitosti zmluvy, atď.), pričom v § 1 ods. 3 cit. zákona je negatívne vymedzenie spotrebiteľského úveru, teda ktoré konkrétne úvery sa nepovažujú za spotrebiteľský úver. Nakoľko v prejednávanej veci sa jedná o úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, podľa § 1 ods. 3 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, nejedná sa o spotrebiteľský úver, a preto § 1 ods. 1 vylučuje použitie tohto zákona na predmetný právny vzťah (teda ak sa v danej veci jedná o úver, ktorý nie je spotrebiteľským úverom, nemožno aplikovať zákon, ktorý upravuje spotrebiteľské úvery). Uvedený zákon sa však vzťahuje i na úvery, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom a ktoré sú poskytované inými veriteľmi spotrebiteľom, a na iných veriteľov, a to podľa § 24, avšak len v obmedzenom rozsahu, taxatívnym výpočtom konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere. Na účely zákona o spotrebiteľských úveroch však zákonodarca vymedzil v § 2 písm. c), kto sa rozumie iným veriteľom, pričom stanovuje i to, že sa ním nepovažuje (okrem iných) banka. Nakoľko úver bol žalovanému poskytnutý právnym predchodcom žalobcu, Slovenskou L., a.s., ktorá je bankou, a teda nie je „iným veriteľom“ podľa uvedeného zákona, je vylúčené aj zúžené použitie § 24 zákona o spotrebiteľských úveroch na predmetný úver. Na základe uvedeného treba uzatvoriť, že na daný právny vzťah je vylúčená aplikácia zákona o spotrebiteľských úveroch podľa § 1 ods. 1 a i zúžená aplikácia podľa § 24. Preto ak súd prvej inštancie okrem toho, že v danej veci neskúmal osobitné podmienky postúpenia bankovej pohľadávky a s tým spojenú aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu, na daný úver aj nesprávne aplikoval zákon o spotrebiteľských úveroch.

15. Odvolací súd na základe horeuvedených dôvodov dospel k záveru, že je potrebné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. Súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a jeho úlohou v ďalšom konaní bude preskúmať aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu v konaní vzhľadom na ustanovenie § 391 ods. 1 CSP a následne vzhľadom na záver odvolacieho súdu, že predmetná zmluva o úvere nie je spotrebiteľským úverom podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, vec opätovne prejednať a vo veci rozhodnúť. Zároveň súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

17. Toto rozhodnutie bolo senátom krajského súdu prijaté jednomyselne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).